

voren en aan den weg naar Uitkijk, aan de Zuidgrens van dit laatste perceel, aan de Westgrens van den Saramaccapolder, aan den rechteroever van de Saramaccarivier tot de monding van de Kromhoekoekreek, voorts aan een lijn, vanuit die monding naar het Noord-Westelijk hoekpunt van den grond Libanon, aan de Westgrens van dezen grond, aan de Noordgrenzen van de gronden Aan Onoribo, Matille en Aan Osembo, aan de Westgrens van den grond Aan Osembo, en aan de rechte lijn, die het Zuid-Westelijk hoekpunt van dezen laatsten grond verbindt met het Zuid-Westelijk hoekpunt van den grond Aan de Vier Kinderen, gelegen tusschen de gronden Koningsbergen en l'Hermitage, wijders aan de rechte lijn, die laatstgemeld Zuid-Westelijk hoekpunt verbindt met het Noord-Oostelijk hoekpunt van den grond l'Hermitage, aan de Oost en Zuidgrenzen van dezen laatsten grond tot de rivier Saramacca, wijders aan een lijn van 15 k.m. recht West van uit dit laatste punt, aan een lijn van 10 k.m. recht Zuid vanuit het eindpunt van laatstbedoelde lijn, aan een van 28 k.m. recht West vanuit het eindpunt van laatstbedoelde lijn, daarna aan een lijn recht Zuid vanuit het eindpunt van laatstbedoelde lijn tot deze lijn een lijn recht Oost vanuit de monding van de Matawaykreek aan de Tibiti ontmoet, aan deze laatste lijn, aan den rechteroever van de Tibiti tot een lijn recht West vanuit de monding van de Papakkeperekreek, aan deze laatste lijn tot den rechteroever van de Saramacca, vervolgens aan den rechteroever van de Saramacca tot de monding van de Papakkeperekreek, daarna aan de rechte lijn vanuit die monding in Zuid-Oostelijke richting tot de Oostelijke grens van het stroomgebied van de rivier Saramacca en ten slotte aan de Oostelijke grens van dit stroomgebied.

Artikel II.

Deze landsverordening treedt in werking op een nader door den Gouverneur te bepalen tijdstip.

Gegeven te Paramaribo, den 15den Februari 1946.

J. C. BRONS.

De wnd. Gouvernements-Secretaris,
H. K. A. KLEINE.

Uitgegeven, den 26sten Februari 1946.

De wnd. Gouvernements-Secretaris,
H. K. A. KLEINE.

LANDSVERORDENING van 18 Februari 1946
tot wijziging en aanvulling van het Surinaamsch Wetboek van Koophandel met betrekking tot makelaars, handelsagenten en handelsreizigers, en in verband daarmee tot wijziging en aanvulling van de „Handelsregisterverordening 1936” (G. B. No. 149, geldende tekst G. B. 1937 No. 144).

IN NAAM DER KONINGIN !

DE GOUVERNEUR VAN SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is het Surinaamsch Wetboek van Koophandel met betrekking tot makelaars, handelsagenten en handelsreizigers te wijzigen en aan te vullen, en in verband daarmee de „Handelsregisterverordening 1936” (G. B. No. 149, geldende tekst G. B. 1937 No. 144) ;

Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, na verkregen goedkeuring der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening :

Artikel I.

De Derde Titel van het Eerste Boek van het Surinaamsch Wetboek van Koophandel wordt vervangen en gelezen als volgt :

„DERDE TITEL.

VAN MAKELAARS, KASSIERS, HANDELSAGENTEN EN
HANDELSREIZIGERS.

Eerste afdeling.

VAN MAKELAARS.

Art. 156. Makelaar is hij die, als zoodanig beëdigd, zijn bedrijf maakt van het sluiten van overeenkomsten, tegen genot van zeker loon of provisie, op order en op naam van personen, tot wie hij niet in een vaste betrekking staat.

De beëdiging als makelaar van dengeen, die wenschte te worden beëdigd, geschiedt door den kantonrechter van zijn woonplaats (rechtdoende in burgerlijke zaken).

De verzoeker zal zich daartoe tot dien kantonrechter wenden met een verzoekschrift, in hetwelk het vak wordt vermeld, waarin hij als makelaar werkzaam wenschte te zijn. Hij legt den eed of de belofte af, dat hij in het algemeen de aan hem opgelegde plichten getrouwelijk zal waarnemen en dat hij in het bijzonder de aan hem als makelaar opgedragen waardeeringen zal doen te goeder trouw, naar zijne beste kennis en wetenschap.

De kantonrechter beslist over de toelating tot de beëdiging na het advies te hebben gevraagd van de Kamer van Koophandel en Fabrieken. De Kamer brengt haar advies uit binnen zes weken nadat haar dat gevraagd is.

De beëdiging wordt den belanghebbende slechts dan geweigerd, indien gegronde vrees bestaat, dat hij als makelaar de eer van den stand der makelaars schaden zou of indien hij de geschiktheid mist, vereischt voor de uitoefening van zijn beroep. Deze weigering heeft niet plaats dan nadat de belanghebbende te voren is gehoord, althans behoorlijk opgeroepen.

Art. 156a. Wanneer de makelaar handelt voor een nader te noemen meester en zijnen lastgever niet noemt binnen een redelijken tijd na het sluiten der overeenkomst, wordt hij geacht de overeenkomst voor zich zelf te hebben gesloten, tenzij de wederpartij vergoeding van kosten, schaden en interessen verkiest.

Art. 156b. De makelaar is verplicht van iedere door zijne tusschenkomst gesloten overeenkomst aanteekening te houden; hij doet van de door hem gehouden aanteekening aan ieder der partijen terstond een door hem gewaarmerkt afschrift toekomen.

Art. 156c. De rechter kan aan makelaars de overlegging der door hem overeenkomstig artikel 156b gehouden aanteekeningen in rechte bevelen, teneinde daarmede de afgegeven afschriften te vergelijken, en hij kan daaromtrent hunne toelichting vorderen.

Het staat den rechter vrij aan deze aanteekeningen zoodanige bewijskracht tusschen partijen toe te kennen, als hij in ieder bijzonder geval zal vermeenen te behooren.

Art. 156d. De makelaars moeten, indien zij daarvan door partijen niet zijn ontslagen, van elke, door hunne tusschenkomst, op monster verkochte partij goederen, het monster tot den tijd der volbrachte levering bewaren, voorzien van eene behoorlijke aanteekening ter herkenning van hetzelfde.

De kantonrechter kan aan makelaars de overlegging van het door hen bewaarde monster in rechte bevelen, ten einde dit te bezichtigen en hij kan daaromtrent hunne toelichting vorderen.

Art. 156e. De makelaar die den koop en verkoop van eenen wisselbrief of van een ander dergelijk verhandelbaar effect gesloten hebbende, hetzelfde aan den koper ter hand stelt, is verantwoordelijk voor de echtheid der zich daarop bevindende handteekening van den verkooper.

Art. 156f. De makelaar, die zich schuldig maakt aan overtreding van de hem bij deze afdeeling opgelegde verplichtingen, kan door den kantonrechter zijner woonplaats hetzij ambts-halve, hetzij op verzoek van een belanghebbende, in de uitoefening van zijn beroep worden geschorst of van zijn beroep vervallen verklaard. Hetgeen in het derde lid van artikel 156 is bepaald ten aanzien van het advies van de Kamer van Koophandel en Fabrieken is te dezen van toepassing.

Tweede afdeeling.

VAN KASSIERS.

Art. 156g. Kassiers zijn personen, aan wie, tegen genot van zeker loon of provisie gelden ter bewaring en uitbetaling worden toevertrouwd.

Art. 156h. Een kassier, die zijne betaling opschort of die faillieert, wordt vermoed het verval van zijne zaken door eigen schuld te hebben veroorzaakt.

Derde afdeling.

VAN HANDELSAGENTEN.

Art. 157. Handelsagent is hij die zijn bedrijf maakt van het verleenen van bemiddeling bij het tot stand komen van bepaalde overeenkomsten tusschen iemand, tot wien hij in een vaste betrekking staat (principaal) en derden, of van het afsluiten van zoodanige overeenkomsten op naam en voor rekening van den principaal.

Art. 157a. Behoudens beding van het tegendeel heeft de handelsagent recht op het bedongen loon, zoodra de overeenkomst tusschen den principaal en den derde is tot stand gekomen.

Indien het recht op loon afhankelijk is gesteld van de uitvoering van zoodanige overeenkomst, bestaat dat recht ook, indien de niet-uitvoering den principaal door den handelsagent redelijkerwijs kan worden toegerekend.

Art. 157b. Voorzover de in artikel 157 bedoelde overeenkomsten tijdens den loop van de agentuurovereenkomst zonder tusschenkomst van den handelsagent zijn gesloten met door hem aangebrachte personen, heeft hij recht op loon, als waren de overeenkomsten met zijne tusschenkomst tot stand gekomen.

Indien de agentuurovereenkomst medebrengt, dat de handelsagent met uitsluiting van anderen in een bepaald gebied of bij een bepaalden kring van personen werkzaam zal zijn, heeft de handelsagent, voor zoover de in artikel 157 bedoelde overeenkomsten tijdens den loop van de agentuurovereenkomst zonder zijne tusschenkomst zijn gesloten met in dat gebied gevestigde of tot dien kring behorende personen, recht op loon, als waren de overeenkomsten met zijne tusschenkomst tot stand gekomen.

Indien is overeengekomen, dat de handelsagent werkzaam zal zijn in een bepaald gebied of bij een bepaalden kring van personen, wordt de overeenkomst, behoudens tegenbewijs, vermoed mede te brengen, dat de handelsagent met uitsluiting van anderen in dat gebied of bij dien kring van personen werkzaam zal zijn.

Art. 157c. De handelsagent verliest zijne aanspraak op loon niet, indien hij bereid was de voor hem uit de agentuurovereenkomst voortvloeiende verplichtingen na te komen, doch de principaal daarvan geen gebruik heeft gemaakt, hetzij door eigen schuld of zelfs tengevolge van hem persoonlijk betreffende, toevallige verhindering.

Voor de berekening van het loon, bedoeld in het vorige lid, vindt artikel 157i, tweede lid, toepassing.

Het loon wordt echter verminderd met het bedrag der onkosten, welke de handelsagent zich door het niet-verrichten van zijne werkzaamheden heeft bespaard.

Art. 157d. De handelsagent kan zich voor de verplichtingen, welke voor den derde voortvloeien uit eene door zijne tusschenkomst tot standgekomen overeenkomst, als borg slechts verbinden ten beloope van het voor die overeenkomst geldend loon.

Art. 157e. Op de agentuurovereenkomst vinden artikel 1613d, artikel 1613x en artikel 1614e van het Surinaamsch Burgerlijk Wetboek, alsmede artikel 36 en artikel 229 van het Surinaamsch Faillissementsbesluit 1935 (G. B. No. 81) overeenkomstige toepassing.

Art. 157f. De overeenkomst, waarbij de eene partij zich verbindt voor onbepaalden tijd of tot wederopzegging werkzaam te zijn als handelsagent voor de andere partij, kan door beide partijen worden opgezegd met in achtneming van den termijn, in de overeenkomst bepaald en bij gebreke daarvan, met inachtneming van een termijn van drie maanden.

De termijn van opzegging kan niet korter zijn dan ééne maand. De opzegging mag alleen geschieden tegen den laatsten dag van eene kalendermaand. Van deze bepalingen kan niet worden afgeweken.

Indien eene overeenkomst, waarbij de eene partij zich verbindt gedurende een bepaalden tijd werkzaam te zijn als handelsagent van de andere partij, door partijen na het verstrijken van dien tijd zonder tegenspraak wordt voortgezet, wordt zij geacht voor denzelfden tijd op de vroegere voorwaarden wederom te zijn aangegaan.

Art. 157g. De agentuurovereenkomst eindigt door den dood van den handelsagent.

Onverminderd het bepaalde in artikel 1833 van het Surinaamsch Burgerlijk Wetboek met betrekking tot den last van den handelsagent, eindigt de agentuurovereenkomst niet door den dood van den principaal, tenzij anders is bedongen. Echter zijn zoowel de erfgenamen des principaals als de handelsagent bevoegd de agentuurovereenkomst, voor een bepaalden tijd aangegaan, door opzegging met inachtneming der bepalingen van artikel 157f, eerste en tweede lid te doen eindigen, als waren zij aangegaan voor onbepaalden tijd.

Art. 157h. Ieder der partijen kan de agentuurovereenkomst zonder opzegging of zonder inachtneming van de voor opzegging geldende bepalingen doen eindigen, doch de partij, die dit doet zonder dat de wederpartij daarin toestemt handelt onrechtmatig, tenzij zij tegelijkertijd aan de wederpartij eene schadeloosstelling betaalt op den voet als bij artikel 157i is bepaald, of de overeenkomst aldus doet eindigen om eene dringende, aan de wederpartij onverwijld medegedeelde reden.

Voor den principaal worden als dringende redenen in den zin van dit artikel beschouwd zoodanige daden, eigenschappen of gedragingen van den handelsagent, die tengevolge hebben, dat van den principaal redelijkerwijze niet kan gevergd worden de agentuurovereenkomst te laten voortduren.

Voor den handelsagent worden als dringende redenen in den zin van dit artikel beschouwd zoodanige omstandigheden, die tengevolge hebben, dat van den handelsagent redelijkerwijze niet kan gevergd worden de agentuurovereenkomst te laten voortduren.

artikel 1615p, tweede lid, en artikel 1615q, tweede lid, van het Surinaamsch Burgerlijk Wetboek vinden overeenkomstige toepassing.

Bedingen, waardoor aan den principaal of aan den handelsagent de beslissing zou worden gelaten, of er eene dringende reden in den zin van dit artikel aanwezig is, zijn nietig.

Art. 157i. De schadeloosstelling, in artikel 157h bedoeld, is bij eene agentuurovereenkomst, voor onbepaalden tijd aangegaan, gelijk aan het loon voor den duur van den opzeggingstermijn; bij eene agentuurovereenkomst, voor bepaalden tijd aangegaan, is zij gelijk aan het loon voor den tijd, dat de overeenkomst had behooren voort te duren.

Ter berekening van het loon voor de toepassing van de bepaling van het eerste lid wordt aangenomen het gemiddeld loon van den handelsagent over de laatstvoorafgegaane twaalf maanden, of, indien de agentuurovereenkomst korteren tijd heeft bestaan, over dien tijd. Bij gebreke van dezen maatstaf wordt het loon met inachtneming der omstandigheden naar billijkheid bepaald.

Van het bedrag der verschuldigde schadeloosstelling is eene rente verschuldigd, berekend tegen vijf ten honderd in het jaar van den dag, waarop de agentuurovereenkomst is geëindigd.

Art. 157j. Indien eene der partijen de agentuurovereenkomst zonder opzegging of zonder inachtneming van de voor opzegging geldende bepalingen heeft doen eindigen en tegelijkertijd aan de wederpartij eene schadeloosstelling heeft betaald op den voet als bij het eerste lid van het voorgaande artikel is bepaald, heeft de wederpartij, zoo zulks met zoodanige bijzondere omstandigheden is gepaard gegaan, dat de berokkende schade niet geacht kan worden door de ontvangen schadeloosstelling te zijn vergoed, het recht verdere vergoeding in rechten te vorderen.

Art. 157k. Ingeval eene der partijen de agentuurovereenkomst onrechtmatig heeft doen eindigen, heeft de wederpartij het recht hetzij het in artikel 157i bedoeld bedrag, hetzij eene volledige schadeloosstelling te vorderen.

Hetzelfde geldt, indien eene der partijen door opzet of schuld aan de wederpartij eene dringende reden heeft gegeven om de agentuurovereenkomst zonder opzegging of zonder inachtneming van de voor de opzegging geldende bepalingen te doen eindigen, en de wederpartij van die bevoegdheid heeft gebruik gemaakt.

Ieder vorderingsrecht krachtens dit artikel vervalt na verloop van zes maanden.

Art. 157l Ieder der partijen is te allen tijde bevoegd zich wegens gewichtige redenen te wenden tot den rechter van het kanton, waarin de plaats van haar werkelijk verblijf gelegen is, met het schriftelijk verzoek de agentuurovereenkomst ontbonden te verklaren. Elk beding waarbij deze bevoegdheid zoude worden uitgesloten of beperkt, is nietig.

Als gewichtige redenen worden, behalve dringende redenen als bedoeld in artikel 157h, ook beschouwd veranderingen in den persoonlijken of vermogens-toestand des verzoekers of der wederpartij of in de omstandigheden, waaronder de overeenkomst wordt uitgevoerd, welke van dien aard zijn, dat de agentuurovereenkomst billijkheidshalve dadelijk of na korten tijd behoort te eindigen.

De rechter willigt het verzoek niet in dan na verhoor of behoorlijke oproeping der wederpartij.

Indien de rechter het verzoek inwilligt, bepaalt hij op welk oogenblik de overeenkomst zal eindigen.

Art. 157m. De bevoegdheid van partijen om ingevolge artikel 1288 van het Surinaamsch Burgerlijk Wetboek de ontbinding der overeenkomst met vergoeding van kosten, schade en interessen te vorderen wordt door de bepalingen dezer afdeeling niet uitgesloten.

Art. 157n. De handelsagent heeft recht op eene billijke beloning voor de voorbereiding van overeenkomsten, welke eerst zijn gesloten na het einde van de agentuurovereenkomst.

Art. 157o. Van het bepaalde in artikel 157a, tweede lid, artikel 157d, artikel 157i eerste en tweede lid en artikel 157n kunnen partijen niet afwijken ten nadeele van den handelsagent, tenzij deze een rechtspersoon is.

Ten nadeele van den handelsagent, die niet is een rechtspersoon, mag van de bepalingen van artikel 157a, eerste lid, artikel 157b, eerste en tweede lid en artikel 157c slechts worden afgeweken bij schriftelijk aangegane overeenkomst.

Vierde afdeeling.

VAN HANDELSREIZIGERS.

Art. 157p. Handelsreiziger is hij, die in dienst van iemand (patroon) bemiddeling verleent bij het tot stand komen van bepaalde overeenkomsten tusschen personen, die hij daartoe pleegt te bezoeken, en den patroon, of zoodanige overeenkomsten op naam en voor rekening van den patroon afsluit.

Art. 157q. Op de overeenkomst tusschen patroon en handelsreiziger vinden de artikelen 157a, 157b, 157d, en 157n, overeenkomstige toepassing.

Van het bepaalde in artikel 157a, tweede lid, artikel 157d en artikel 157n kunnen partijen niet afwijken ten nadeele van den handelsreiziger.

Slechts bij schriftelijk aangegane overeenkomst mag van de bepalingen van artikel 157a, eerste lid en artikel 157b, eerste en tweede lid worden afgeweken ten nadeele van den handelsreiziger.

Art. 157r. In afwijking in zoverre van het bepaalde in artikel 1615g, tweede lid, artikel 1615h en artikel 1615i van het Surinaamsch Burgerlijk Wetboek heeft ieder der partijen het recht, indien de dienstbetrekking tusschen patroon en handelsreiziger voor onbepaalden tijd of tot wederopzegging is aangegaan, dezelve te doen eindigen door opzegging met inachtneming van den termijn bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement bepaald, en bij gebreke van dien, met inachtneming van een termijn van zes weken.

De termijn van opzegging kan niet korter zijn dan ééne maand en niet langer dan zes maanden; hij kan voor den patroon niet korter worden gesteld dan voor den handelsreiziger. Ten aanzien van handelsreizigers, wier in geld vastgesteld loon vier gulden per dag of minder bedraagt, mag de opzeggingstermijn voor den handelsreiziger niet langer zijn dan zes weken; artikel 1613o van het Surinaamsch Burgerlijk Wetboek is van toepassing. De opzegging mag alleen geschieden tegen den laatsten dag van eene kalendermaand. Van deze bepalingen kan niet worden afgeweken.

Art. 157s. Voor de toepassing van het bepaalde in het eerste lid van artikel 1615r van het Surinaamsch Burgerlijk Wetboek wordt — in afwijking van het bepaalde in het tweede lid van genoemd artikel — ter berekening van het loon van den handelsreiziger, dat hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk niet naar tijdruimte is vastgesteld, aangenomen het gemiddeld loon van den handelsreiziger over de laatstvoorafgegane twaalf maanden, of, indien de overeenkomst tusschen patroon en handelsreiziger korteren tijd heeft bestaan, over dien tijd. Bij gebreke van dezen maatstaf wordt het loon met inachtneming der omstandigheden naar billijkheid bepaald.

Artikel II.

In de Inhoudsopgave van het Surinaamsch Wetboek van Koophandel wordt de Derde Titel van het Eerste boek gelezen als volgt:

„Derde Titel.

VAN MAKELAARS, KASSIERS, HANDELSAGENTEN EN HANDELSREIZIGERS.

Eerste Afdeeling	Van makelaars	156 —156f
Tweede Afdeeling	Van kassiers	156g —156h
Derde Afdeeling	Van handelsagenten	157 —157o
Vierde Afdeeling	Van handelsreizigers	157p —157s

Artikel III.

In de „Handelsregisterverordening 1936” (G. B. No. 149, geldende tekst G. B. 1937 No. 144) worden de volgende wijzigingen en aanvullingen aangebracht:

1. De leden 1 en 2 van artikel 13 worden gelezen als volgt:

„(1) Heeft eene zaak een procuratiehouder, een anderen dergelijken gevolmachtigde, of een handelsreiziger, die gemachtigd is tot het afsluiten van overeenkomsten, dan wordt, wat dezen betreft, opgegeven al hetgeen in artikel 5, eerste lid onder 1o. en 7o. is voorgeschreven.

(2) Inhoud, wijziging en intrekking der volmacht van de in dit artikel genoemde personen wordt opgegeven.”

2. Het eerste lid van artikel 14 wordt gelezen als volgt:

„(1) Heeft eene zaak een filiaal of bijkantoor in Suriname, of wordt zij aldaar vertegenwoordigd door een handelsagent, die gemachtigd is tot het afsluiten van overeenkomsten, dan worden opgegeven de plaats, de straat, het huisnummer en het district, waar het filiaal of bijkantoor of de handelsagent gevestigd is.”

3. Aan het tweede lid van artikel 14 wordt een tweede volzin toegevoegd, luidende als volgt:

„Bij de opgaaf omtrent een handelsagent, als in het eerste lid bedoeld, wordt wat dezen betreft opgegeven al hetgeen in artikel 5, eerste lid, onder 1o, 2o, 3o en 7o is voorgeschreven”.

4. Na het tweede lid van artikel 14 wordt een nieuw derde lid opgenomen, luidende als volgt:

„(3) Tevens wordt inhoud, wijziging en intrekking der volmacht van den handelsagent opgegeven.”

5. Het huidig lid „(3)” van artikel 14 wordt lid „(4)” ; daarin wordt na het woord „bijkantoor” ingelascht: „of de handelsagent, als bedoeld in het eerste lid.”.

Artikel IV.

O v e r g a n g s b e p a l i n g e n .

a. De rechten en verplichtingen voortspuitende uit agentuurovereenkomsten of uit arbeidsovereenkomsten van handelsreizigers, welke van kracht zijn op het tijdstip van het inwerking treden van deze verordening, worden, te rekenen van dat tijdstip, doch alleen voor het vervolg, geregeld naar de bepalingen dezer verordening.

b. Op de op het tijdstip van het in werking treden van deze verordening aanhangige rechtsgedingen, betrekkelijk tot eene agentuurovereenkomst onderscheidenlijk tot eene arbeidsovereenkomst, blijven ten aanzien zoowel van de rechterlijke bevoegdheid als van de rechtsvordering de regelen van toepassing, geldende ten tijde der inleidende dagvaarding of van het inleidend verzoekschrift.

c. Aan de verplichtingen tot het doen van opgaven voor inschrijving in het handelsregister, die ten gevolge van het in werking treden van deze verordening ontstaan moet binnen drie maanden na het tijdstip dezer inwerkingtreding voldaan zijn.

Artikel V.

Deze landsverordening treedt in werking op den dag na dien van hare afkondiging.

Gegeven te Paramaribo, den 18den Februari 1946.

J. C. BRONS.

De wnd. Gouvernements-Secretaris,
H. K. A. KLEINE.

Uitgegeven, den 18den Maart 1946.

De wnd. Gouvernements-Secretaris,
H. K. A. KLEINE.